

Oblast : **1. Školství a vzdělávání ;**
2. Pracovně-právní vztahy a zaměstnanost

Podoblast : **1. Ostatní ;**
2. Závislá činnost

Dobrý den pane Jareši,
prosím Vás o zkonzultování následujících dotazů našich klientů:

1. Klientka má syna na základní škole. Vychovatelka syna dočasně vyloučila z družiny, protože údajně zlobil. V žákovské knížce ani v družinářském deníčku však neměl žádnou poznámku. US neměla zprávy o tom, že by syn dělal v družině problémy. US podepsala, že je srozuměna s jeho dočasným vyloučením. V době, kdy dočasné vyloučení končilo, však ředitel školy napsal US dopis, že syn může navštěvovat družinu jedině s osobním asistentem. Poté o tom ředitel vydal rozhodnutí. US vše nahlásila inspekci, která záležitost prošetřila. Její stanovisko posílám v příloze.

Klientka se ptá, jak by se mohla proti výsledku šetření bránit? V bodě 1 souhlasí jedině s tím, že podepsala dokument o synově dočasném vyloučení, jinak prý informována nebyla, syn nedostával žádné poznámky. V bodě 2 sice dali klientce za pravdu, avšak neví, jak by dále měla postupovat a situaci řešit.

Dále by jí zajímalo, zda může vedení školy zasahovat do chodu družin? A má ředitel právo nařizovat osobního asistenta?

Klientka by dále chtěla vědět, jak je to s přijímáním žáků do škol. Její syn nyní chodí do základní školy, kam nespadá podle místa trvalého bydliště. Klientka by ho chtěla na základě výše popsaných problémů přehlásit do školy, kam podle místa trvalého bydliště patří, avšak ředitelka této školy jí řekla, že mají plno. Má na to právo a nebo musí syna přijmout?

2. Klient pracuje na plný úvazek. Často vyjíždí na pracovní cesty, většinou zahraniční. Samotnou práci tam stráví víc než 8 hodin denně, avšak zaměstnavatel mu počítá pouze oněch 8 hodin. Občas se stane, že je mu proplacen nějaký přesčas, ale jen výjimečně. Klient má údajně pevnou pracovní dobu (ale ve smlouvě to nemá uvedené). "Cestáky" dostává proplacené normálně. **Klient se ptá, jak je to s počty hodin práce na služebních cestách? Je v tom nějaký rozdíl při tuzemských a zahraničních cestách? Jaký?**

Mnohokrát Vám děkuji za odpovědi.

S pozdravem
Kateřina Kosmáková, OP Třebíč

Odesláno : 21. listopadu 2011 13:26

Vážená paní Kosmáková,

Ad bod 1. - z dotazu Vaší klientky není zcela zřejmé, o co jí vlastně jde a o co usiluje. A čemu se chce bránit. Kontrolní orgán jí její stížnost uznal jako částečně oprávněnou. Tam, kde je stížnost vyhodnocena jako neoprávněná, tak stěžovatelka sama byla informována, seznámena a podepsala zjištění. Není popsáno, jaký je zdravotní stav syna a zda je takový, že potřebuje opatrovníka. Tedy k nějaké vyčerpávající odpovědi nemáme dostatek podkladů a informací.

Daná problematika je upravena zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění. V ustanovení § 7 odst. 4 je stanoveno, že školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči (dále jen "školské služby"). Školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu uvedeného v § 5 odst. 2. Tedy školská zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují podle účelu,

k němuž byla zřízena, výchovné, vzdělávací, zájmové, popřípadě tematické rekreační akce, zajišťují osvětovou činnost pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky, popřípadě i další osoby. Patří k nim **školní družina** určená žákům ve věku prvního stupně základní školy v době, kdy jsou rodiče v zaměstnání, školní klub, který zajišťuje zájmové aktivity pro žáky 2. stupně a odpovídající ročníky víceletých gymnázií a osmiletých programů konzervatoří a střediska volného času, která jsou organizována zpravidla mimo školy. Podle ustanovení § 131 v čele školské právnické osoby – tedy v tomto případě základní školy – stojí ředitel jako její statutární zástupce. Podle druhého odstavce tohoto ustanovení ředitele školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí **jmenuje a odvolává zřizovatel** za podmínek a postupem stanoveným v § 166. V ustanovení § 165 odst. 1 je stanoveno, že ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí mimo jiné stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení. Z toho vyplývá, že je-li školní družina součástí školy, pak její ředitel je povinen řídit a kontrolovat její činnost. Z uvedeného vyplývá, že na základě našich dostupných informací a je-li předmět stížnosti jednání ředitele, pak se jeví jako účelné **vést stížnost ke zřizovateli dotčené školy. Kdo je zřizovatelem by měla Vaše klientka zjistit na školském odboru Městského úřadu.** Na stejném odboru nechť se paní klientka rovněž otáže na další svůj problém, a to, jak je to s přijímáním žáků do škol.

Ad bod 2 – práci přesčas upravuje ustanovení § 93 zákoníku práce pro pracovníky, kteří pracují mimo zdravotnictví. Tedy aby se jednalo o práci přesčas, musely by být naplněny všechny její znaky : práce konaná na příkaz nebo se souhlasem zaměstnavatele + práce konaná nad stanovenou týdenní pracovní dobu + práce konaná mimo pracovní směnu zaměstnance. Má-li Váš klient např. pracovní dobu 7-15 hodin, pak by se o práci přesčas jednalo v případě, že by tato práce byla konána mimo tento časový rámec a současně v daném týdnu by odpracoval stanovenou týdenní pracovní dobu (konal by tudíž práci navíc). Příkaz zaměstnavatele k takové práci budeme předpokládat, vyplývá nejspíše z podmínek pracovní cesty stanovených zaměstnavatelem. U každé pracovní cesty je tak zapotřebí rozlišit její jednotlivé časové úseky, tj. dobu, kdy

- se zaměstnanec dopravoval do místa pracovní cesty, aniž by konal práci podle pracovní smlouvy,
- zaměstnanec konal práci podle pracovní smlouvy v rámci stanovené pracovní směny,
- zaměstnanec v době stanovené pracovní cesty nekonal práci podle pracovní smlouvy (například z důvodu, že čekal na začátek jednání, které bylo předmětem jeho pracovní cesty),
- zaměstnanec konal práci podle pracovní smlouvy nad rámec stanovené pracovní směny,
- zaměstnanec se po skončení pracovní směny vracel z pracovní cesty do místa jejího ukončení.

Vážená paní Kosmáková, přeji Vám klidný pracovní den a zdravím.

JUDr. Karel Jareš
právník Asociace OP

Odesláno : st 23.11.2011 10:39

§ 93 zákoníku práce

(1) Práci přesčas je možné konat jen výjimečně.

(2) Práci přesčas může zaměstnavatel zaměstnanci nařídit jen z vážných provozních důvodů, a to i na dobu nepřetržitého odpočinku mezi dvěma směnami, popřípadě za podmínek uvedených v § 91 odst. 2 až 4 i na dny pracovního klidu. Nařízená práce přesčas nesmí u zaměstnance činit více než 8 hodin v jednotlivých týdnech a 150 hodin v kalendářním roce.

(3) Zaměstnavatel může požadovat práci přesčas nad rozsah uvedený v odstavci 2 pouze na základě dohody se zaměstnancem.

(4) Celkový rozsah práce přesčas nesmí činit v průměru více než 8 hodin týdně v období, které může činit nejvýše 26 týdnů po sobě jdoucích. Jen kolektivní smlouva může vymezit toto období nejvýše na 52 týdnů po sobě jdoucích.

(5) Do počtu hodin nejvýše přípustné práce přesčas ve vyrovnávacím období podle odstavce 4 se nezahrnuje práce přesčas, za kterou bylo zaměstnanci poskytnuto náhradní volno.

Aby se jednalo o práci přesčas, musely by být naplněny všechny její znaky : práce konaná na příkaz nebo se souhlasem zaměstnavatele + práce konaná nad stanovenou týdenní pracovní dobu + práce konaná mimo pracovní směnu zaměstnance. Máte-li prac. dobu 7-15 hodin, pak by se o práci přesčas jednalo v případě, že by tato práce byla konána mimo tento časový rámec a současně v daném týdnu byste odpracoval stanovenou týdenní pracovní dobu (konal byste tudíž práci navíc). Příkaz zaměstnavatele k takové práci budeme předpokládat, vyplývá nejspíše z podmínek pracovní cesty stanovených zaměstnavatelem. U každé pracovní cesty je tak zapotřebí rozlišit její jednotlivé časové úseky. Vaše účetní tak může mít pravdu.

561/2004 Sb.

ZÁKON

ze dne 24. září 2004

o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

školská zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují podle účelu, k němuž byla zřízena, výchovné, vzdělávací, zájmové, popřípadě tematické rekreační akce, zajišťují osvětovou činnost pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky, popřípadě i další osoby.

Patří k nim **školní družina** určená žákům ve věku prvního stupně základní školy v době, kdy jsou rodiče v zaměstnání, **školní klub**, který zajišťuje zájmové aktivity pro žáky 2. stupně a odpovídající ročníky víceletých gymnázií a osmiletých programů konzervatoří a **střediska volného času**, která jsou organizována zpravidla mimo školy.

§ 131

Ředitel

(1) Ředitel je statutárním orgánem školské právnické osoby. Ředitel rozhoduje ve věcech školské právnické osoby, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Ředitele školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí jmenuje a odvolává zřizovatel za podmínek a postupem stanoveným v § 166

§ 165

(1) Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, dále

- stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení,
- odpovídá za použití finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle § 160 až 163 v souladu s účelem, na který byly přiděleny,
- předkládá rozbor hospodaření podle závazné osnovy a postupu stanoveného ministerstvem.

(2) Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy v těchto případech:

- zamítnutí žádosti o povolení individuálního vzdělávacího plánu podle § 18 a zamítnutí žádosti o přefazení žáka nebo studenta do vyššího ročníku podle § 17 odst. 3,
- přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání podle § 34 a ukončení předškolního vzdělávání podle § 35, zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální podle § 48a, zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy podle § 47,
- zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky podle § 37,
- převedení žáka do odpovídajícího ročníku základní školy podle § 39 odst. 2,
- přijetí k základnímu vzdělávání podle § 46, přestupu žáka podle § 49 odst. 1, převedení žáka do jiného vzdělávacího programu podle § 49 odst. 2 a zamítnutí žádosti o povolení pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 2,
- přijetí ke vzdělávání ve střední škole podle § 59 a následujících, vyšší odborné škole podle § 93 a následujících a v konzervatoři podle § 88,
- zamítnutí žádosti o přestup, změnu oboru vzdělání, přerušování vzdělávání a opakování ročníku podle § 66 a 97,
- zamítnutí žádosti o pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 1,
- podmínečně vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení podle § 31 odst. 2 a 4,
- zamítnutí žádosti o uznání dosaženého vzdělání podle § 70 a 100,
- povolení a zrušení povolení individuálního vzdělávání žáka podle § 41.

Česká školní inspekce

§ 173

(1) Česká školní inspekce je správní úřad s celostátní působností, který je organizační složkou státu a účetní jednotkou.

(2) Česká školní inspekce je organizačně členěna na ústředí České školní inspekce se sídlem v Praze a inspektoráty České školní inspekce.

(3) V čele České školní inspekce je ústřední školní inspektor. Jmenování a odvolání ústředního

školního inspektora se řídí služebním zákonem. 43)

-----
43) § 53 odst. 5 zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon).

§ 174

(1) Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy.

(2) Česká školní inspekce ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe podle § 65 odst. 2 a § 96 odst. 2 v rámci inspekční činnosti

- a) získává a analyzuje informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,
- b) zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,
- c) zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,
- d) vykonává státní kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb; státní kontrolu vykonává podle zvláštního právního předpisu, 44)
- e) vykonává veřejnosprávní kontrolu 40) využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 až 163.

(3) Inspekční činnost se vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy na návrh ústředního školního inspektora.

(4) Inspekční činnost se dále provádí na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti České školní inspekce podle odstavce 2 písm. b) až e). V případě inspekční činnosti konané na základě stížnosti prošetřuje Česká školní inspekce jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení. Zřizovatel informuje Českou školní inspekci o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

(5) Česká školní inspekce je dále povinna provést inspekční činnost podle odstavce 2 písm. b), c) a d) pro účely přiznání dotací podle zvláštního právního předpisu, pokud o to právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, požádá. Inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d) nelze na žádost právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, provést před uplynutím lhůty k odstranění případných nedostatků zjištěných předchozí inspekční činností podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d).

(6) Při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb vychází Česká školní inspekce ze zásad a cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem, přičemž základním kritériem hodnocení je zejména účinnost podpory rozvoje osobnosti dítěte, žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání ze strany škol a školských zařízení. Kritéria hodnocení předkládá ministerstvu ke schválení. Schválená kritéria hodnocení ministerstvo zveřejňuje.

(7) Inspekční činnost vykonávají na základě písemného pověření ústředním školním inspektorem nebo jím pověřenou osobou školní inspektoři, kontrolní pracovníci a přizvané osoby. Školní inspektoři se prokazují průkazem školního inspektora opatřeným státním znakem České republiky. Kontrolní pracovníci se prokazují průkazem kontrolního pracovníka opatřeným státním znakem České republiky. Přizvané osoby se prokazují občanským průkazem.

(8) Školním inspektorem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání, nejméně 5 let

pedagogické nebo pedagogicko-psychologické praxe a splňuje další předpoklady stanovené zvláštními právními předpisy. 45)

(9) Kontrolním pracovníkem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání, nejméně 5 let praxe a splňuje další předpoklady stanovené zvláštními právními předpisy 45), nebo ten, kdo má střední vzdělání s maturitní zkouškou, nejméně 20 let praxe a splňuje další předpoklady stanovené zvláštními právními předpisy 45).

(10) Přizvanou osobou je ten, kdo se inspekční činnosti účastní v zájmu odborného posouzení věci. Přizvaná osoba pracuje pod vedením školního inspektora nebo kontrolního pracovníka.

(11) Písemné pověření podle odstavce 7 musí obsahovat

- a) jméno a příjmení pověřené osoby nebo jména a příjmení členů inspekčního týmu, pokud je pověření vystaveno pro inspekční tým,
- b) předmět a místo inspekční činnosti,
- c) termín zahájení inspekční činnosti,
- d) datum a číslo jednacích,
- e) podpis ústředního školního inspektora nebo jím pověřené osoby,
- f) název a adresu příslušného pracoviště České školní inspekce a úřední razítko.

(12) Výstupem inspekční činnosti je

- a) inspekční zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b) a c),
- b) protokol podle zvláštního právního předpisu 40), 44) v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. d) a e),
- c) tematická zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. a),
- d) výroční zpráva České školní inspekce.

(13) Inspekční zpráva obsahuje hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a dále jména, příjmení a podpisy školních inspektorů, kontrolních pracovníků a přizvaných osob. Obsah inspekční zprávy projednají školní inspektoři a kontrolní pracovníci s ředitelem školy nebo školského zařízení. Projednání a převzetí inspekční zprávy potvrdí ředitel školy nebo školského zařízení podpisem. Připomínky k obsahu inspekční zprávy může ředitel školy nebo školského zařízení podat České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce bez zbytečného odkladu zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

(14) Tematickou zprávu vydává Česká školní inspekce na základě shrnutí poznatků získaných z inspekční činnosti v určitém tematickém okruhu a jejich analýzy. Tematická zpráva se po jejím zpracování bez zbytečného odkladu zveřejňuje.

(15) Výroční zpráva České školní inspekce obsahuje souhrnné poznatky o stavu vzdělávání a vzdělávací soustavy vycházející z inspekční činnosti za předcházející školní rok a zveřejňuje se každoročně v prosinci.

-----
40) Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

44) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

45) § 30 zákona č. 218/2002 Sb.

(1) Vzájemné vztahy mezi školními inspektory, kontrolními pracovníky, přizvanými osobami a osobami, u kterých se provádí inspekční činnost, se při výkonu inspekční činnosti na místě řídí částí třetí zákona o státní kontrole, 44) nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) O termínu, způsobu a personálním zajištění inspekční činnosti rozhoduje ústřední školní inspektor nebo jím pověřená osoba. Inspekční činnost vykonávaná na místě je zahájena předložením písemného pověření podle § 174 odst. 7. Školní inspektoři, kontrolní pracovníci a přizvané osoby jsou při výkonu inspekční činnosti oprávněni

- a) zjišťovat ve školách a školských zařízeních a dále na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe podle § 65 odst. 2 a § 96 odst. 2, skutečnosti podle § 174 odst. 2,
- b) pořizovat kopie z dokumentace škol a školských zařízení a používat je jako doklady svých zjištění.

(3) Školní inspektoři, kontrolní pracovníci a přizvané osoby jsou povinni

- a) seznámit před zahájením inspekční činnosti ředitele školy nebo školského zařízení, kde bude provedena inspekční činnost, nebo v případě jeho nepřítomnosti jeho zástupce s předmětem inspekční činnosti, termínem jejího zahájení a předpokládaným termínem jejího ukončení, s časovým plánem inspekčních činností, se seznamem dokumentace školy nebo školského zařízení, která bude předmětem inspekční činnosti, s požadavky na zajištění inspekční činnosti a s dalšími okolnostmi, které jsou významné z hlediska provedení inspekční činnosti a získání objektivních výsledků,
- b) předložit při zahájení inspekční činnosti písemné pověření k výkonu inspekční činnosti a prokázat se průkazem školního inspektora, průkazem kontrolního pracovníka nebo občanským průkazem.

(4) Osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, jsou povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí. Na základě výsledků inspekční činnosti přijímá zřizovatel bez zbytečného odkladu opatření ve školách a školských zařízeních, které zřizuje.

(5) V případě zjištění nečinnosti školy nebo školského zařízení nebo zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení může ústřední školní inspektor předložit orgánu, který vede školský rejstřík, návrh na výmaz školy, školského zařízení nebo oboru vzdělání ze školského rejstříku.

(6) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti a vzor služebního průkazu školního inspektora a kontrolního pracovníka.

---

44) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.